ATEŞ — ÇOCUKLAR İÇİN

ROMAN HAFTASI

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR

Sayı : 1 5 KURUŞ 26-11-1936

ERCÜMEND.

ATEŞ' in Çevresinde

Ateş, ilk insanlara din olmuştur. Eski büyük milletlerin en eski tarihlerini karıştırdığımız zaman ateş mabetlerini, ateşe tapışlarını görüyoruz.

İnsanların yer yüzünde en zorlu buldukları şey, ta ilk zamanlardanberi ateş olmuş ve ilk insanlar bu en zorlu şeye ister istemez tapmışlardır. Korku ile, çekinerek, yılarak tapmışlardır.

Tarihin içinde velvele ile büyültülen Romalılar da Vesta ateşine taparlardı.

Japonların ateş mabudu ATAGO dur. Köylerini korusun diye taparlar.

Çinliler de (Şen - Nug) adını verdikleri ateşe tapırlar.

Fakat bilir misiniz, bir büyük millet vardır, ki o ateşe sevgi göstermiştir. Bu, ateşten de yılmayan millet Türk milletidir. Türkler ateşe, bir ocak sevgisi içinde yakınlık göstermişlerdir. En eskisinden başlayarak en yenisine kadar edebiyatımızda bizzat o yakan ateşten korku gösteren bir ifade yoktur.

Türk dilinde ateş, korku anlamına değil, sevgi, takdir anlamına gelir. Ateş, Türk dilinde değer gösteren bir kelimedir.

Romalı, Japonyalı, Çinli ateşe secde ederken, bütün dünya milletleri için ateş bir korku olmuşken Türk için neden böyle olmamıştır?. Bu önemli soru çok yerindedir. Karşılığı da işte:

Çünkü Türk'ün kendisi ateştir.

Türk, ateşini dünya gibi en içinde saklar.

Hangi öz Türk kendi içinde, varlığının en derin yerinde bu ateşi duymamıştır?

Hangi Türk, dışı nekadargösterişsiz olursa olsun zorlandığı zaman, bu iç ateşini göstermemiştir?.

Tarihte bir misal bulabilir misiniz, ki bir Türk cemiyeti sönüp dağılmıştır?. Tarihte hep bunun aksini görürsünüz: Türk yer yüzünde ateş dalgaları halinde görülmüş ve zorlanmadığı zaman ısıtıcı ateş olmuştur.

Yalnız tarihte değil, içinde bulunduğumuz zamanlarda da Türk'e en yaraşan ateşliliktir.

Biz yer yüzünde milletçe ve yurdumuzun içinde fert olarak daima ateşli, yahut ateşi kendinden olacağız. Bu ne demektir çocuklar, genç arkadaşlar?. Bu o demektir, ki biz bir vagon gibi cansız, kof, boş değil, bir lokomotif gibi canlı, soluyan, yürüyen, çeken, götüren, kendi başına işleyen ve başaran olacağız. Yirminci yüz yılın ortasında muvaffak olabilecek, iş başaracak adamın tarifi de zaten bu değil midir?..

*
* *

Bütün Türk illerinde, Türk yavrularının eşsiz gazetesi olan Yavrutürk çıktıktan sonra yetişkin çocuklarımız kendileri için Yavrutürk kadar güzel bir gazete, özlü, ateşli yazılar istemişlerdi. Biz de onlar için tatil aylarında (Büyük Dünyu Hava Yarışı) nı Roman Haftası olarak vermiştik. Şimdi de ateş gibi gençlerimiz, ateş çocuklarımız için işte aradıkları ateş yazılar:

ATEŞ ÇOCUKLAR.

(Hava Yarışı) nı ve (DÜNYA ROMANI) nı gazetenin içinde ek olarak bulamazsanız satıcıdan isteyiniz. Hava Yarışı ATEŞ'in gelecek sayısında bitiyor. (DÜNYA ROMANI) devam edecek.

Bir Fen Falcısı: JULES VERNE

Büyük romancı (Jülvern) e yüz yıldanberi bu adı veriyorlar: Falcı diyorlar. Ona (Fen peygamberi) diyenler de çoktur.

Falcı, yalancı demektir. Fakat öyle yalancı ki keskin zekâsı, dinleyicilerinin arzularını sezerek ona göre falını açar ve yalanlarını tatlılaştırmasını çok güzel bilir.. Jülvern'de bu biraz vardır. O, büyük halk yığınlarının ve gençliğin hayaline hitap etmiştir ve bu hitabı en tatlı şekilde yapmıştır. Fakat yalan söylememiştir. Belki ya-

lan söylemiştir amma yalanları hep gerçek olmuştur.

Bu büyük Fransız edib ve vülgarizatörü [*] 1828 yılında Fransa'da Nantes'de doğdu ve 1905 de Amriens'de öldü Jülvern ilk zamanlar tiyatro yazmağı düşündü ve (Pailles Rampues) ile işe başladı. 1853 te opera komik olarak (Colinmaillard) ı yazdı. Jülvern bu sahada bazı eserler meydana getirdikten sonra (Magasin d'Education et de Récréation) a (Beş hafta balonla keşif seyahati) ni yazdı. Bu, az sonra kitap halinde 1863 de çıktı.

Jülvern bu yeni eserile yeni bir janr yaratmış oldu. Fenni ve seyahî cografya romanı janrı..Bu yeni janr büyük bir alâka uyandırdı, gençlik ve halk tarafından görülmemiş şekilde tutuldu.

Jülvern o tarihden sonra açdığı yolda yürüdü ve ortaya arka arkaya birçok eserler attı Bu eserler dünyanın başlıca dillerine çevrildi. Bütün dünyanın tanıdığı bu eserlerden başlıcalarını, yazıldıkları tarihlere göre sıralayalım:

«*Arzın merkezine seyahat - 1864, Arzdan aya - 1865, Kaptan Hatteras'ın sergüzeşt-leri - 1866, Kaptan Grant'ın çocukları - 1867-68, İngilizler Kuzey kutbunda - 1870, Denizler altında 20 bin mil - 1870, Hasa kazazedeleri - 1870, Uçucu bir şehir - 1871, Seksen günde devri âlem - 1873, Üç Rus ve üç İngilizin sergüzeşt-leri - 1874, Doktor Ox - 1874, Esrarengiz ada - 1874, Michel Strogoff - 1876, Buzlar diyarında bir kışlama - 1876, Hector Servadac - 1877, On beş yaşında bir kaptan - 1878, Bégum'ün beşyüz milyonu - 1879, La Jangada - 1881, Kuzey güneye karşı - 1887 vs...*»

Jülvern, eserlerinden tiyatroya ait olan iki üç tanesini Dennery adındaki arkadaşile beraber yazmıştır.

Jülvernin eserlerinden on kadarı bundan kırk yıl önce dilimize çevrilmiştir. Ozaman bu çevirme işini başarmış olan Uyanış mecmuası sahibi ve şimdi mebus bulunan Ahmet İhsan Tokgöz'ü saygı ile anarız Bu çevirmelerden elde hiç kalmamıştır. Yeni harflerle bu güzel eserlerden bir ikisi kısaltılarak basılmıştır. Aradan geçen yıllarda meydana gelen keşifler ve fennin akıl durduran ilerleyişi bu eserlerin bazılarının gencliğe vereceği heyecan değerini azaltmıştır. Fakat içlerinde hâlâ tap taze olanlar da vardır,ki Ateş'in bu sayısında Türk çocuklarına ve gençlerine sunduğu (denizler altında) bunlardan biridir. Bu eser daha geçen yıl İngilizceye yeni baştan çevrilmiş ve en mükemmel şekilde basdırılmıştır. Çünkü dâhi romancı Jülvernin (Denizler altında) eseri henüz daha, denizcilerin rüyası ve ülküsü halindedir.

T. D.

[*] Vülgarize etmek, ağır, ilmî bir konuyu halkın anlayacağı şekle sokmaktır.

Büyük Okyanus — Atlas Okyanusu — Hint Okyanusu — Kırmızı deniz — Ak deniz — Kuzey ve Güney buz denizleri dibinde gezmek ve buralarda neler buluduğunu öğrenmek isterseniz bu sayıda başlıyan DENİZLER ALTINDA'yı okumağa başlayınız.

BİR GEZİCİ KAYA

1866 yılı izah edilememiş ve izah edilemez bir garip vak'a ile meşhur olmuş ve bu hâdise şüphesiz hiç kimse tarafından unutulmamıştır. Vak'a, bir velvele halinde karaların içlerine yayıldığı gibi bilhassa limanlar halkını dalgalandırmış ve denizcileri endişeye düşürmüştü. Avrupa ve Amerikanın tüccarları, armatörleri, gemi kaptanları ve sahipleri, her memleketin süel gemi subayları ve bütün bunlardan sonra iki kıt'anın muhtelif devletleri bu hâdise ile ehemmiyetle meşgul olmağa başlamışlardı.

Çünkü, birkaç zamandanberi, bir çok gemiciler deniz üzerinde, uzun, bazan parıltılı, bir balinadan çok geniş ve hızlı «büyük bir şeye» rastlıyorlardı. Bütün bu rastlamalarda tesbit edilen görüşler, bu acaip yaratığın hız, hareket ve kuvveti bakımından tutulan notlar, birbirini tutuyordu. Eğer bu balık nevinden bir hayvan idise, büyüklük bakımından, o zamana kadar ilmin sıraladığı bütün hayvanları geçiyordu. Guvier, Lacépède, M. Dumeril, M. de Quatrefages gibi bilginler yazdıkları kitaplarda böyle bir hayvandan bahsetmek şöyle dursun, düşünmemişlerdi bile ... Son zamanlarda rastlanan bu yaratığın gerçekliğine inandırabilmek için gemicilerin rastladıkları bu şeyi o bilginlerin gözleri önüne koymak lâzımdı.

Görenlerin veya gördüğünü iddia edenlerin sözlerine bakılırsa bu yaratığın bir mil genişliğinde ve üç mil uzunluğunda olması icap ederdi. Fakat bu gibi hallerde yapılan müba-

Bütün dünyada tanınmış olan bu romanın 66 yıl önce yazıldığını ve o tarihte denizaltı gemilerinin insanların hayalinden bile geçmediği göz önünde tutularak okunmalıdır.

Bu, yalnız tatlı ve hayal okşayan bir roman değil 66 yıl önce bütün dünya denizciliğinin durumunu öğreten en değerli bir eserdir de...

lağalar göz önüne alındıktan ve ciddî hesaplardan sonra gene en az 200 metre boyunda olduğunu kabul etmek lâzım geliyordu, ki bu da kolay kolay kabul edilir gibi değildi.

Halbuki, inanılmaz, harikulâde şeylerin halkın kafasında yaptığı tesirler dolayısile bu vak'anın ne büyük ilgi ve velvele uyandıracağı kolayca kestirilebilir. Değme duyumlara inanmak adetleri olmıyanlar bile rastlanan deniz ejderine yavaş yavaş inanmağa başlamışlardı.

Son defa 20 Temmuz 1866 tarihinde Kalküte denizcilik şirketinin vapurlarından Governor - Higginson, Avustralyanın beş mil doğusunda bu yürüyen kayaya rastlamıştı. Geminin kaptanı Baker, önce, bilinmeyen bir kaya parçası karşısında bulunduğunu sanmış, bizzat, bu kayanın yerini haritada araştırdığı bir sırada, bu anlaşılmaz şeyden iki su sütunu yüz elli metre yüksekliğe kadar fışkırmağa başlamış.

Böyle iki sütun su fışkırtan cisim bir gayzer değil idise behemehal balina cinsinden fevkalâde büyük bir canavar olması ve suları nefes aldığı sırada fışkırtması icap ederdi.

Gene o yılın temmuzunun 23 üncü günü aynı şey Hint deniz şirketi vapurlarından Criotobal - Colon adlı gemiden Büyük Okyanus'ta görülmüştü. Bu, yaratığın müthiş hızını gösteriyordu. Çünkü üç gün evvel görüldüğü yerle son görüldüğü yer arasındaki uzaklık tamam yedi yüz deniz mili idi.

Aradan ancak on beş gün geçmişti ki Compagnie nationale'in l'Helvetia vapurile, Royal - Mail'ın Shannon gemileri yan yana yollarına giderlerken Amerika ile Avrupa arasında kırk iki derece şimal arzı ve 60 derece Griniç tul dairesi üzerinde canavarı gör-

müşler ve bu defa uzunluğunu üç yüz elli İngiliz kademi [*] kadar tahmin etmişlerdi. Zira canavar, uzunlukları yüz metreden az olmıyan her iki vapurdan da uzunmuş. Halbuki Kulammok, Aléoutiennes ve l'Umgullil adalarında avlanan en cesim balinalar elli altı metreyi geçmemişlerdi.

Bu raporlar ve haberler üstüste darbeler halinde geliyordu. Bunlardan ilân edilenler arasında Pereire transatlantiğinin gördükleri, Etna gemisi ile canavar arasındaki çarpışma, Normandie adlı Fransız gemisi subaylarının layihası, Lord Clyde gemisinde komodor Fitzjames'in raporu vardı. Bir kısım memleketlerde bu meseleye masal gözüyle bakılırken İngiltere, Amerika ve Almanya gibi büyük devletler büyük bir ciddiyet ve faaliyetle uğraşmağa başlamışlardı

Her yanda, büyük denizlerde canavar moda olmuştu. Kahvelerde şarkısı söylendi, gazetelerde eğlenildi, tiyatrolarda oynandı. Pek çok açık gözler için kazanç yolu oldu. Bunu fırsat bilen bir çok haftalıklar eski zaman hayvanları olarak düşünülmüş ejderhaların resimlerini bastılar. Devler, cinler hakkında söylenen eski masallar tazelendi. Herkes aklına geleni ekliyerek bu meseleyi büyülttükçe büyülttü.

Fen gazeteleri ve fen adamları, bilginler cemiyetlerinde münakaşalar şiddetlendi. Canavar meselesi fikirleri alevlendirdi. Yazarlar tonlarla mürekkep harcadılar. İçlerinde kanını dökenler bile görüldü. Çünkü şiddetli münakaşalar sırasında birbirlerine hakaret edenler çok oldu.

Altı ay kadar bu böylece sürüp gitti. Brezilyadaki coğrafya enstitüsü, Berlin kıral fen akademisi, Britanya cemiyeti, Vaşington'da ve daha bir çok yerlerdeki fen teşekkülleri, büyük gazeteler halkın heyecanını yatıştırmağa çalıştılarsa da küçük gazeteler meseleyi körüklemekte devam ettiler.

1867 yılının ilk aylarında mesele taysamağa ve yavaş yavaş unutulmağa başlamışken bir takım yeni vakalar olması işi çanlandırdı ve yeniden herkesin zihni altüst oldu. Bu defa mesele bir bilgi münakaşası halinden çıkmış, savuşturulması lâzımgelen görünür bir tehlike şeklini almıştı. Canavarın bir deniz kayası olduğu anlaşılıyordu. Bir gezici kaya.,.

1867 yılının 5 mart gecesi Montreal Ocean kumpanyasının Moravian vapuru 27°30 arz ve 72°15 tulünde, hiçbir haritada gösterilmiyen, bir kayaya sürtünmüştü. Yelkenlerinin ve dört yüz beygir kuvvetinde bulunan makinalarının vapura yaptırdığı on üç millik hızla bu sürtünüş geminin altını delebilirdi. Geminin yapısının sağlamlığı onu bu tehlikeden ve içindeki, Kanadadan getirdiği, iki yüz otuz yedi yolcuyu ölümden korumuştu.

[*] 106 metre kadar tutar. Çünkü bir ingiliz kademi 30 sant.m 4 milim kadardır.

Denizin derinliklerinden bir ışık, bir parıltı göründü..

Vak'a sabahın beşine doğru, gün doğarken olmuştu. Nöbetçiler hemen geminin arka tarafına koştular. Denizi büyük bir dikkatle gözden geçirdiler. Hiç birşey göremediler. Yalnız, suların bir noktada karışıp dalgalanmasından denizin altında bir kaya parçası olduğuna ihtimal verdiler. Bu, belki de batmış bir kaya üzerine oturmuş bir gemi idi... Moravian yoluna devam etti ve limana döndüğü zaman havuzlanınca [*] omurgasının bir kısmının parçalanmış olduğu görüldü.

Bu mesele de diğerleri gibi unutulup giderdi ama gayet meşhur bir vapurculuk şirketinin bir gemisinin kazaya uğraması herkesin gözünü dört açtı. Çünkü bu kazaya uğrayan Cunard şirketi idi...

Belki dünyada büyük İngiliz armatorü Cunard'ın adını duymamış hiç kimse yoktur. Bu zeki İngiliz endüstri adamı 1840 yılında Liverpool ile Halifax arasında üç tahta gemi ile bir taşıma işi kurmuştu.

Bu tahta gemilerin makine kuvveti dört yüz beygiri geçmiyor ve tonajları da yüz ellişer, yüz altmışar arasında bulunuyordu. Bu gemiler işlemeğe başladıktan sekiz yıl sonra yeniden altı yüz ellişer tonluk dört gemi yapıldı.

İki yıl sonra daha büyük iki gemi yapıldı. 1853 yılında Cunard şirketinin taşıma imtiyazı yenilendiğinden Arabia, Persia, China, Scotia, Java, Russia gibi vapurlar yapılıp işletilmeğe çıkarıldı. Bu vapurlar o devirde Great-Eastern gemisinden sonra en büyük ve ünlü gemilerdi. Böylece bu şirketin 1867 yılında sekizi yandan çarklı olmak üzere on iki gemisi olmuştu.

Bu izahatı vermekten maksadımız bu kumpanyanın ozamanlar eski yeni dünyada ne derece önemli olduğunu göstermiş olmaktır. Yirmi altı yılda Cunard vapurları Atlas Okyanusundan iki bin defa geçmiştir. Bir seferin bile yapılmadığı, hiç bir seferin geciktiği görülmemiştir. Bu vapurlarda bir insan değil, bir tek mektup bile kaybolmamıştır. Şimdi bütün bunlardan sonra bu şirket vapurlarından birinin kazaya uğramasının uyandırdığı ilgilerinin derin sebebi anlaşılabilir.

1867 yılının 13 nisan günü, deniz güzel, rüzgârın esişi uygun olduğu sırada Scotia 15°12 arz ve 45°37 tul dairesi üzerinde bulunuyordu. Bin beygirlik makinelerinin yapdığı on üç millik bir hızla ilerliyordu. Yan çarkları büyük bir intizamla denizi döğüyordu. Altı bin altı yüz metre mukabbal hacminde bulunan bu geminin su kesimi altı metre yetmiş santim tutuyordu.

Akşamın saat dördü on sekiz geçe sularında, yolcuların büyük salonda toplanıp akşam kahvaltılarını ettikleri çağda gemi, sancak tarafından bir yere süründü ve sarsıldı.

Doğrusunu söylemek lâzımgelirse Scotia sürünmedi, ona süründüler. Fakat bu sürtünme o kadar hafif olmuştu ki hiç kimse farkında olmadı, Yalnız az sonra makinelerin bulunduğu yerden gelen: « batıyoruz!.. batıyoruz! » sesleri herkesi korku ve dehşete düşürdü. Bereket versin kaptan Anderson bu telâşı hemen yatıştırdı. Vapurun dört bölmeden ibaret olduğunu, bir bölmeye su dolsabile geminin batması imkânı olmadığını anlatarak herkese güven verdi.

Kaptan derhal anbara indi. Beşinci kısmın su ile dolmuş olduğunu gördü. Suyun bu kadar çabuk dolmuş olması açılan deliğin büyük olduğunu gösteriyordu Şu kadar var ki, büyük bir bahtiyarlık eseri olarak bu delik kazan dairesinde değildi. Eğer orada açılmış olsaydı ocaklar söne cek ve vapur yolundan kalacaktı.

Kaptan gemiyi derhal durdurdu ve su dolan kısma bir gemici indirildi. Tayıfa dalıp deliği buldu. Bu delik iki metre uzunluğunda ve omurga yakınında bulunuyordu.

Vapur bu sırada Clear burnundan üç yüz mil açıkta bulunuyordu; üç günlük bir gecikmeden sonra da Liverpool'de şirketin havuzuna giriyordu.

Mühendisler Scotia'yı muayene ettikleri zaman gözlerine inanamadılar. Su kesiminden iki buçuk metre aşağıda üç köşe bir delik açılmıştı. Bu delik âdeta düzgün bir kesilişle açılmıştı. Bir kaya çarpmasına hiç benzemiyordu. Deliği açan şeyin muhakkak çelikten bir parça olması lâzımgeliyordu. Yoksa dört santimetre kalınlığındaki saçlar kolay kolay kesilemezdi.

Bu son vaka halkın fikrinde o kadar fena tesir yaptı ki o andan başlayarak bütün deniz felâketleri canavardan bilinmeğe başlandı.

İstatistiklere göre her yıl ortalama hesapla dünya denizlerinde işleyen buharlı, yelkenli üç bin gemiden kaybolan iki yüzünün günahı bu hayalî hayvana yükletildi.

Böylece, denizlerde batıp

[*] Havuzlamak, bir gemiyi tamir için havuza sokmak, kızağa çekmek demektir.

giden gemilerin batışına canavarın sebep olduğu korkusile iki kıt'a arasındaki nakliyat çok tehlikeli görülmeğe başlandı ve denizlerin korkunç yaratıktan kurtarılması her tarafta şiddetle istendi.

II

LEHDE VE ALEYHDE

Bu hâdiseler olduğu sırada birleşik Amerikadaki o berbat Nebraska arazisinde yaptığım fennî bir açkı gezisinden dönüyordum. Paris'in tarihi tabiî müzesi profesörlerinden bulunduğum cihetle Fransa hükûmeti bu açkı işlerine beni memur etmişti. Altı ay Nebraska'da kaldıktan sonra mart ayı sonunda değerli koleksiyonlarla Nevyork'a dönmüştüm.Fransaya dönüş günüm de bir mayıs olarak tespit edilmişti.

Zengin maden, nebat ve hayvan koleksiyonlarını dikkatle sıralamakla meşgul bulunduğum bu zaman sırasında Scotia vakası oldu.

Ben de, günün meselesi olan bu vaka ile ilgilendim.Böyle bir mesele ile ilgilinmemek kabilmi idi ?. okuduğum ve okumadığım bütün Amerika ve Avrupa gazeteleri ondan bahs ediyorlardı. Bu esrar beni de şaşırtıyordu. Sağlam bir fikir yürütebilmenin imkânsızlığı karşısında bocalıyor, düşüncelerimde bir kutubdan diğerine gidiyordum. Bütün bunların arasında red edilemiyecek bir şey vardı ki o da Scotia da açılan delikdi.

Nevyork'a vardığım sırada mesele alevli zamanında idi. Yüzen kaya ve görünmez kaya düşünceleri tamamen terkedilmişti. Öyleya, bu kaya ona bnkadar büyük bir hızla yer değiştirten, şimdi şurada, şimdi burada bulunmasını temin eden karnında bir makineye mi malikti.

Aynı zamanda, denizde kalmış bir eski tekne farzetmek de mümkün değildi, çünkü o taktirde böyle daima yerini değiştirmemesi lâzımgelirdi.

Şu halde iki ihtimal kalıyordu, ki bu iki ihtimal çevresinde halk iki partiye bölünmüş bulunuyordu. Bir taraf, bunun harikulâde kuvvette bir canavar olduğu ; diğer taraf da hudutsuz motör kuvvetine malik bir « denizaltı gemisi » olduğunu iddia ediyordu.

İkinci ihtimali de reddetmek lâzımgeliyordu; çünkü her iki kıt'ada yapı'an soruşturmalarda hiç kimsenin böyle bir gemiye sahip olması mümkün görülmüyordu. Nerede, nasıl böyle bir gemi yapılabilir ve yapısı gizli tutulabilirdi?.

Böyle bir makineyi yapsa yapsa bir devlet yapabilirdi,ki bukadar büyük bir şeyin yapısını o da saklıyamazdı . Hem devletler durup dururken dünya denizlerindeki nakliyatı bozacak böyle bir harekete neden kalkışsınlardı..

İngiltere, Fransa, Rusya, Prusya, İspanya, İtalya ve aynı zamanda Türkiyeden yapılan soruşturmalar sonunda, hiç birinde böyle bir makine yapılmadığı anlaşıldı Bunların hepsi böyle bir fikri şiddetle reddettiler.

Tekrar canavar meselesi canlandı ve küçük gazeteler işi o derece ileri götürdülerki canavarı efsaneleştirdiler.

Nevyork'a geldiğim zaman bir çok kimseler ziyaretime gelerek bu hâdiseler üzerinde beni sorguya çektiler. Fransada iki ciltten ibaret, (denizaltları-derinliklerinin sırları) adlı bir eser çıkarmıştım.

Bu kitap, fen adamlarına büyük bir zevk vermiş ve tabiat ilminin bu karanlık kısmı üzerinde beni bir mutahsıs olarak tanıtmıştı. Mesele açık olarak aydınlanıncaya kadar ben masal gibi dinliyordum, Fakat bu şehrin ortasında "Paris tabiiyat müzesi sayın profesörü «Pierre Araunnax sıfatile daha fazla susmak mümkün olmadı, çünkü Nevyork - Herald gazetesi bu unvanlarla benden bu meseleyi yazı ile açık bir surette sordu. Ben de bu mesele üzerinde fikrimi söylemek çaresizliğinde kaldım.

Meseleyi siyasî ve fennî, her yönden inceliyerek bir yazı yazdım. Gazetenin 30 nisan tarihli sayısında çıkan bu yazımda şöyle dedim :

« Bu meseleye ait muhtelif tezleri birer birer inceledikten sonra diyebilirim ki bu cisim, fevkalâde bir deniz yaratığıdır.

« Büyük okyanusların derinlikleri tamamile bilinir halde değildir. Her yerde sondaj yapmak bile mümkün olamamıştır. Bu uçsuz bucaksız âlemde neler oluyor?.. Denizlerin yüzünden on iki on beş mil aşağılarda hangi yaratıklar yaşar veya yaşayabilir?. Bu hayvanların vücutleri nasıl teşekkül etmiştir?. Bu sorulara hayalle bile karşılık verilemez

« Biz, arzımızın yaşıyan bütün yaratıklarını tamamen ya biliyoruz, yahut bilmiyoruz. Eğer hepsini bilmiyorsak, büyük okyanusların bilinmez kucaklarında, bizim görmediğimiz, demirden vücutlu bir yaratının bir garip arzu ile deniz yüzüne çıkmış olması ihtimalini kabul edebilir z.

(Arkası var)

Kara Pelerinli Adam

— Bu vaka geçeli tamam otuz yıl oldu. Şimdi saçı, sakalı ağarmış bir ihtiyarım. Maksadım gençlere biraz öğüt vermek, bu hikâyemle onları biraz düşündürmektir.

Yirmi beş yaşında doktor çıkmış ve Kuşadasına tayin edilmiştim. Iklim güzel, ahali kibar ve nazik, hayat sessiz ve ucuzdu.

O zaman büyük bir sessizliğe muhtaç bulunduğumu zannediyordum Çünkü şiir yazıyor, büyük bir şair olduğuma inanıyordum. Daha okulda iken yazdığım birkaç şiiri bir kitapçı bastırmıştı. İşte bu bir kaç şiirin basılması bana şair olduğum inancını veriyordu. Yeni, sakin ve sessiz muhitimde ilhamlarımla başbaşa kalıp, beş perdelik manzum bir facia yazmak istiyordum.

Deniz kenarında, yüksek bir duvar ve çiçekli bir bahçe ile çevrili bir evde oturuyordum.

İhtiyar bir kadın işlerime bakıyor, böylece sessiz bir hayat sürüyordum.

Küçük küçük rahatsızlıkları bahane ederek evden dışarı çıkmamağa başlamış, yazacağım manzum facianın dört perdesini bitirmiş idim.

Böylece bir yaz geçti.. Sonbahar geçti. Bir gece, evimde alt kattaki odamda oturmuş gene yazı yazıyordum. Dışardan:

— Doktor.. Doktor! diye bağrıldığını işittim.

Bu kimdi?..

Kalemi masanın üzerine koydum. Gecenin bu vaktinde kim bağırıyordu? Kalkıp pencereyi açtım. Şiddetli bir yağmur yüzümü kamçıladı.

— Ne var?.. Kim o? diye bağırdım.

Gece çok karnlıktı. Aşağıda bir taş yuvarlandı ve bir ses:

— Doktor.. Ölmek üzere bulunan bir hasta için sizi çağırmağa geldim.. diye karşılık verdi.

— Nerede?..

— Evini bilmezsiniz. Sizi oraya ben götüreceğim.

— Böyle gece yarısı, bu havada.. mümkün değil dostum. Ayağımı dışarı atamam. Evi tarif ediniz, yarın sabah erkenden gelirim.

— Şimdi gelmeniz lâzım...

— Yarın sabah...

— Mümkün değil.. Hasta çok fena..Doktor değil misiniz, vazifeniz değil mi?. Sırtınıza kalın birşey alıp geliniz..

Yüzü görünmüyor, yalnız kara bir sakal derhal göze çarpıyordu... Elinde bir fener vardı...

Sesin sahibi gittikçe hiddetleniyordu... Yavaş yavaş yumuşadım ve razı olmakdan başka çare bulunmadığını anlıyarak, sırtıma pelerinimi alarak dışarıya çıkdım.

Adam beni kapının önünde bekliyordu. Çok iri vücutlu, siyah pelerinli ve çizmeli idi. Elinde feneri de vardı.

Pelerinile başını, yüzünü örttüğünden yüzünü göremiyordum. Yalnız yuvarlak bir sakalı bulunduğu görülüyordu.

— Kimsiniz?.. diye sordum.

— Bu kasabanın yerlilerinden birisi.. Merak etmeyiniz yolları iyice bilirim. Haydi hastanın yanına gidelim.

Gerçekten yolları iyice biliyordu. Kolunun küçük hareketlerile bana yo da rastlanan bozuk yerleri işaret ediyor, taşdan taşa sekerek, yıldırım hiziyle ilerliyordu.

— Biraz yavaş yürüyünüz.. Böyle hızlı giderseniz yetişemiyeceğim, dedim. Beni dinlemedi, yine ayni şekilde ilerledi.

Evvelâ deniz kıyısını takib ettik.. Dalgalar kudurmuş birer canavar gibi kayalara saldırıyorlar, esen rüzgâr ıslak elbiselerimi büsbütün vücudüme yapışdırarak beni yürütmüyordu.

— Durunuz! diye bağırdım.

Adam karşılık verdi:

— Yürüyünüz!

Birçok kayalıklar, küçük korular, çamurlu yollar geçtik.. Gene kayalıklardan ilerledik.

Nihayet yorgunluktan titreyen bacaklarımın son kuvvetile ileriye atılarak adamı pelerininin eteğinden tutarak:

— Daha fazla yürüyemem. Nereye gidiyoruz? dedim.

— Geldik, az bir yer kaldı. Düşününüz ki hasta ölmek üzere.

Şiddetlenen rüzgârdan sözün sonunu işitemedim. Yalnız siyah pelerinli adamın gene ilerlemeğe başladığını gördüm. Rüyada imişim gibi onu takip ettim. Ayaklarım titriyor, vücudum titriyordu.

Yola çıkalı saatler geçmişti. Bir köşeyi dönünce kendimi tanıdığım bir duvarın önünde buldum.

Önde feneri ve beni peşinden koşturan adamı aradım, seslendim, dinledim, hiç bir karşılık alamadım Kaybolmuştu.

Önünde bulunduğum büyük duvar, kendi evimin duvarı idi.

Kapıyı açarak yukarıya çıktım ve elbisemle beraber kendimi yatağımın üzerine attım.

Ertesi sabah hizmetçim beni uyandırıyor, elbisemle yatmış bulunduğumu görerek hayretler içinde kalıyordu.

Biraz sonra kahvaltımı getirdiği zaman benden evvel kasabanın doktoru olan ve tekavüt edilen ihtiyarın hasta bulunduğunu ve beni çağırttıklarını söyledi.

Hemen kahvaltı ederek doktorun evine gittim. Geç kalmıştım. Doktor ölmüştü. Beni iyi döşenmiş bir odaya aldılar. Ölüyü muayeneye kalkınca bütün vücudüm titremeğe başladı.. İlk defa gördüğüm bu doktoru ben tanıyordum.

Evet, bu vücut, bu kuvvetli eller, bu toparlak sakal beni geceleyin saatlerce dolaştıran siyah pelerinli ve fenerli adamın vücudü, elleri ve sakalı idi.

Alnımı soğuk bir ter kapladı. Yüreğim şiddetle vurmağa başladı.

Kızına bir teselli sözü söyledikten sonra aşağı indim. Fakat kapının arkasındaki elbise askısında sırsıklam ve siyah renkli bir pelerin görünce ayaklarım yere mıhlandı.

Hiç şüphem kalmamıştı. Doktor, beni geceleyin dolaştıran esrarengiz, siyah pelerinli adamdı. Hizmetçi:

— Zavallı doktor! Hiç te hastaya benzemiyordu. Daha dün gece sokağa çıkmıştı dedi.

— Dışarıya mı çıkmıştı?

— Evet.. Daha dün gece sokağa çıktı.. Fena havalarda yalnız başına gezmeği, deniz kenarına gidip dalgaları seyretmeği çok severdi.

— Saat kaçta geldi?

— Bilmiyorum. Kendisini sabahleyin bu merdivenin üzerinde bulduk.

* * *

Evime vücudüm ateşler içinde olduğu halde geldim. Evvelâ doktorun bana bir ders vermek için beni böyle saatlerce dolaştırdığını ve bana:

«Oğlum doktorluk budur, şairlik değildir. Gecenin hangi saatinde, hangi havada, hangi zamanda olursa olsun, hastaya koşmak lâzımdır» demek istediğini düşündüm.

Fakat düşündükçe yanıldığımı anladım.

Siyah pelerinli adam beni dolaştırdıktan sonra, evime döndüğüm zaman saat üç buçuk idi. Doktoru ölü olarak merdivenlerin üzerinde buldukları zaman sabahın altı buçuğu imiş.

Doktorun soğuyan vücudü (6-7) saat evel öldüğünü gösteriyordu.

Demek ki doktor gece yarısına doğru ölmüştü. Ohaldebeni böyle gecenin yarısında dolaştıran, kayaların üzerinde, rüzgârlar arasında uçar gibi arkasından koşturan siyah pelerinli adam kimdi?

Acaba doktorun ruhu mu idi?

Bu, düşüncelerimi altüstetti. Uykum kaçtı. İştahım kaçtı.. Sıhhatim bozuldu. Bunun üzerine istifamı vererek Kuş adasından çekildim.

* * *

Aradan birçok yıllar geçdi. İhtiyarladım. Çok şey gördüm.. Hayat beni maddî yaptı. Şairlikten vazgeçdim. Hayalden ve şairlikden kurtulunca iyi bir hekim oldum. Para ve şeref kazandım.

Fakat inanır mısınız.. Beni düşündüren bir mesele var.. Her zaman her yerde kendi kendime sorarım ve daima da soracağım:

«Kuş adasındaki doktor acaba saat kaçta ölmüştü?.»

ROMA ZORUNA

Roma imparatorluğunun bütün eski dünyaya yayıldığı günlerde, Kıbrıs adasındayız. Alan'ın babası yetiştirdiği atları satmak için oğlile beraber pazara gelmişti. Son beygir için birisile konuşurken Romalı bir subay, elindeki kırbacını sallaya sallaya hayvana yanaştı. Alan, atın tehlikeli olduğunu, pek sokulmamasını söylemişti. Fakat Romalı dinlemedi. At subayın kolunu kaptı. Fena halde kızan Romalı hayvanı kamçılamağa başladı. Bu aralık araya giren Alan'ın babası da kamçıdan kurtulamadı.

Alan'ın babası Romalı subayı bir yumrukta

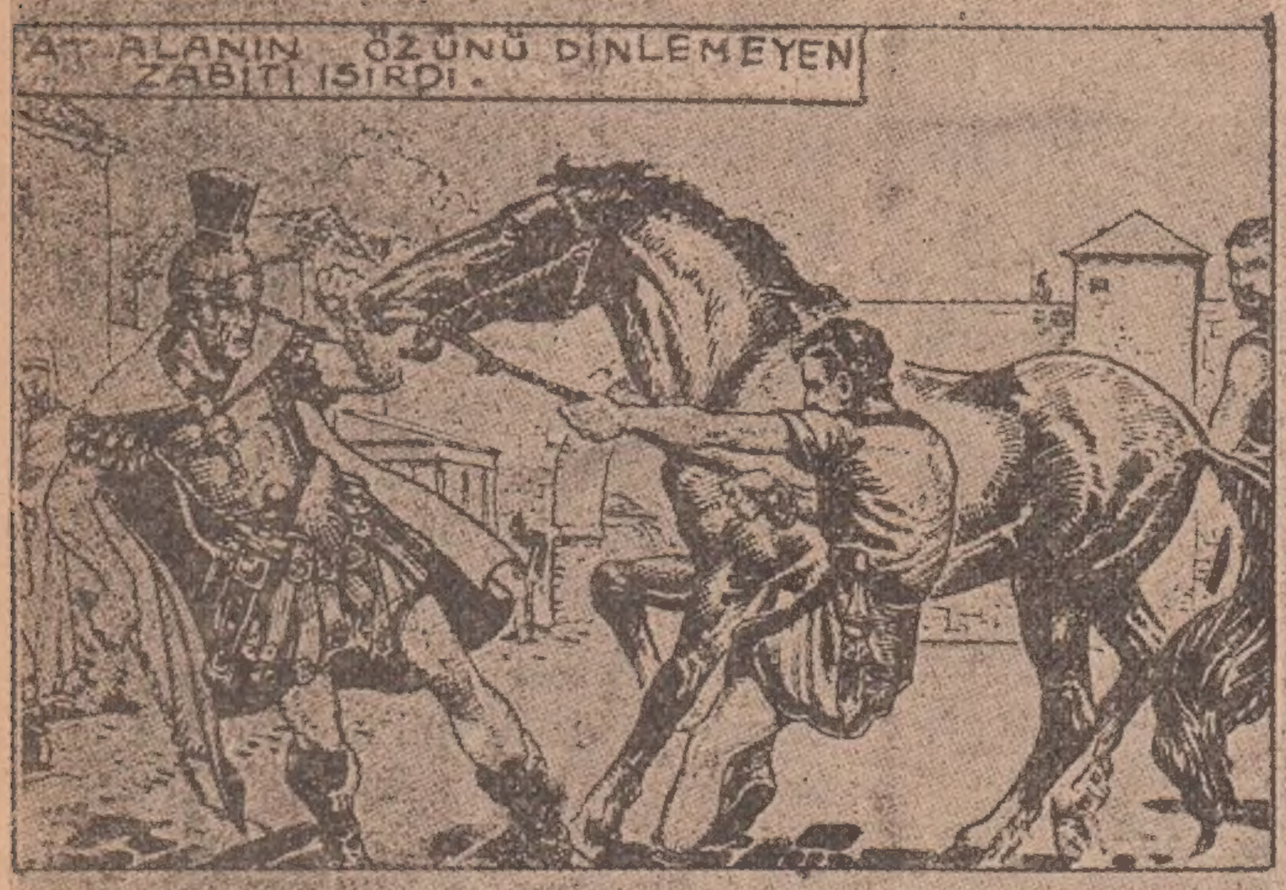

KARŞI KOYANLAR

HULKİ

yere yuvarlamış fakat hemen yakalanıp mahkemeye götürülmüştü. Hâkim subayın suçlu olduğunu bilmediği için onu altı ay madenlerde çalışmağa mahkûm etti.

Alan işin iç yüzünü anlatmak için akşamı beklemişti. Fakat nöbetçiler onu hâkimle konuşturmadılar. Alan babası için her şeyi göze almıştı. Bu sefer duvarı aşıp hâkimin evine girmeği ve orada konuşmağı düşündü. Tam bu sırada telâşlı bir adam hâkimin evinden fırlayıp kaçmıştı.

(Arkası gelecek sayıda)

I

Sabiha kayboluyor

Akşam...

Tatlı kızıl renkli bulutların parlaklığı arasında İstanbulun o eşsiz gün kavuşuşu...

Eski Bizans saraylarının yerinde bulunan evin geniş balkonunda yaşlı bir erkekle delikanlılık çağına girmiş bir yetişkin çocuk uzun sandalyalara karşı karşıya oturmuşlar.. sessizce, batan güneşi seyrediyorlar.

Ayasofya ile Sultan Ahmed camisinin günün son ışıklarile yaldızlanan minarelerini, kubbelerini gören bu balkon, akşamları o kadar hoş olurdu ki... Her akşam bu yaşlı erkekle bu genç, daha doğrusu bu baba ile oğul, burada oturarak saatlerce kavuşan günü, kızıl parıltılar altında esmerleşen denizi, bin bir renk ışığı içinde göz alan karşı Moda, Haydarpaşa, Selimiye kıyılarını ve onların arkasında yükselen çamlıca tepelerini seyederlerdi.

Baba ile oğul çok az konuşurlar, fakat çok çabuk ve çok iyi anlaşırlardı. Onlar, yalnız baba oğul gibi değil bir arkadaş gibi de birbirlerini severlerdi.

Şirketlerden birinin veznedarı bulunan Bedri Erkmen beş yıl önce eşini kaybetmiş, bu felâketten sonra bütün sevgisini oğluna vererek çalışmıştı.

16 yaşında bulunan oğlu Tek Erkmen'e gelince: o yıl sanatlar okulunu bitiriyordu. Bu gencin amacı mühendis olmaktı. Fakat henüz ne mühendisi olacağına karar vermemişti. Maden mi?. Elektrik mi?. Yapı mı?. Su mu?, Beton arme mi?. Uçku mu?. Bilmiyordu.

Tek Erkmen'i öğretmenleri çok severlerdi. O, okulun en iyi bir öğrencisi idi.

Tek Erkmen çalışkan bir öğrenci olmakla beraber müthiş bir sporcu, çevik ve demir vücutlu bir izci idi de... İşte ona, demir pazıları, demir bileğinin gücü hakkı olarak okulda Demir adı verilmişti. Bağlı olduğu şehir izcileri oymağında ise ona (Demir İzci) derlerdi. Onu herkes hattâ babası bile Demir diye çağırırdı.

Bu, gazetenin ilân sayfasından kesilmiş bir parça idi...

Baba ile oğul, balkonda oturmuş konuşurlarken içerde, sofada ayak sesleri duyuldu ve balkonun kapısında bir kadın göründü. Bu kadın, evin bir bölüğünde oturan kiracıları idi. Halinde bir değişiklik vardı. Yüzü sapsarı, gözleri ağlamaktan kızarmıştı.

Bedri Ermken ayağa kalkarak:

— Neniz var?. Ne oluyorsunuz?. diye sordu.

Kadın ağlar gibi:

— Sabiha gelmedi.. dedi

Baba ile oğul hayretle:

— Sabiha gelmedi mi?.. dediler.

Kadın anlatmağa başladı:

— Bu sabah da her günkü gibi evden çıkarak işine gitti. Öğle oldu, yemeğe gelmedi. Bazan dikiş yurdunda çok iş olur, gelmezdi. Fakat böyle zamanlarda Beyazıtta oturan bir arkadaşile eve haber gönderirdi. Bu defa haber göndermedi. Merak ediyordum. Akşam olup gene görünmeyince Beyazıttaki arkadaşının evine kadar giderek kızımı sordum. Bana.. Oh Allahım!.. Korkuyorum...

Zavallı kadın sözünün arkasını getiremiyordu. Yüzü, heyecan ve teessürden sapsarı olmuş, vücudu zangır zangır titriyordu. Nihayet cümlesini tamamlıyabildi:

— Arkadaşı, Sabiha'nın bu-

gün işine gelmediğini, dikiş yurdunda da merak ettiklerini ve kendisinin hasta olduğunu sandıklarını söyledi.

Bedri Erkmen:

— O kadar telâş etmeyiniz, dedi. Soracağım şeylere karşılık veriniz. Sabiha işine sabah her zamanki saatte mi gitti?.

— Evet, tam yedi buçukta evden çıktı.

Zavallı kadın gene ağlamağa başladı. Hakkı da vardı... Kocası Kurtuluş savaşında şehit olduktan sonra kızını büyütmek için ne zahmetlere katlanmış, ne felâketli aylar, yıllar geçirmişti.

Demir biraz düşündükten sonra:

— Baba, dedi, Sabihanın çalıştığı dikiş yurdunun direktörü Fatihte oturuyor. Evini de biliyorum. Ben bir defa gidip kendisini göreyim. Ondan sonra lâzım gelen araştırmaları yaparım. Muhakkak Sabihayı buluruz.

Demir, bu kararla yürüdü; pardesüsünü alip sokağa fırladı.

II

Demirin araştırmaları

Demir gittikten sonra Bedri Erkmen, zavallı anneyi avutmağa çalıştı.

Böylece birçok dakikalar geçti. Bir saat, tok tok onu vurdu. On buçuk oldu... Gece ilerliyordu. Dakikalar geçtikçe anneye söylenecek sözler kuruyordu.

Nihayet saat 11 i çaldı. Demir hâlâ dönmemişti. Bedri Erkmen'in de merakı artmağa başlamıştı. O da şimdi odanın içinde sinirli sinirli dolaşıyordu.

Saat 12 yi vurdu... Demir gene yok!.

Yarım oldu...

Kanepelerden birine kapanmış olan zavallı anne sessiz sessiz ağlıyordu.

Birden bir ses duyuldu. Sokak kapısına bir anahtar sokulmuştu. Bedri Erkmen:

— İşte geldi.. dedi.

Biraz sonra odanın kapısı açılarak üstübaşı karmakarışık, terlemiş, sararmış bir halde Demir göründü ve:

— Hiç birşey öğrenemedim, dedi. Ne dikiş yurdunun direktörü olan bayandan, ne de polisten... Yalnız öğrendiğim bir şey varsa o da bugün kazaya uğrıyanlar arasında Sabiha adında hiçbir kimsenin bulunmadığıdır.

Demir biraz durdu, düşündü, sonra:

— Benim şimdi bir fikrim var, dedi.

Sabiha'nın annesi heyecanla:

— Ne gibi?. dedi.

— Sabihanın odasına giderek bir araştırma yapacağım. Sabiha bana, sizi, içinde bulunğunuz zorluklardan ve darlıklardan kurtarmak ve fazla para kazanmak için bir fırsat bulduğundan söz açmıştı Adanada açılan büyük bir dikiş evi İstanbuldan iyi terziler istiyormuş. Sabiha, gidip gitmemeği düşünüyordu. Belki de Adanaya gitmiştir.

Zavallı kadıncağız bir ümitle:

— Belki.. dedi.

Üçü birden ara kapıdan kira bölüğüne geçtiler. Sabihanın odasının kapısına geldikleri zaman Demir:

— Siz gelmeyiniz, dedi. Dışarıda kalarak biraz bekleyiniz. Odanın durumunu bozmamak lâzım. Araştırmayı ben yalnız başıma yapacağım.

Anne ile baba dışarda kaldılar.

Tek Demirin girdiği oda gayet zarif ve temizdi. Eşyalar lüks ve yeni değillerdi. Fakat güller gibi insana gülecek kadar temizdiler.. Herşey zevkle yerli yerine konulmuştu.

Demir evvelâ dolabın gözlerine baktı. Çamaşırdan başka hiç birşey bulamadı. Halbuki Sabihanın annesine bir mektup bırakmış olacağını umuyordu. Odanın ortasındaki küçük masanın üzerinde birkaç resimli mecmua, bir Moda albümü, bir hokka ile birkaç kalem vardı.

İskemlelerin üstünde, yerde ve duvarlarda hiç birşey yoktu. Demir, ellerini yere koyarak karyolanın altına bakınca küçük bir kâğıt gördü. Bu gâğıdı alarak okudu. Sonra, dışarda bekliyen ve yaptıklarını gözlerile takip eden babasına ve Sabiha'nın annesine:

— Bir gazeteden kesilmiş ilân parçası... dedi.

Tek Demir böyle söylerken bu gazete kesiğine dikkatle bakıyordu Birden bağırır gibi:

— İlânlardan biri mavi kalemle çizilmiş. Anlaşılıyor ki Sabiha, bu ilâna karşı bir ilgi duymuş. Belki de bu adrese gitmiş.

— Peki ilânda ne yazıyor?.

— Sahi.. Size okumadım. Dinleyiniz: « Büyük bir ticaret evi dolgun para ile çalıştırmak şartile akıllı, çalışkan, ciddî ve sağlığı yerinde genç kız ve erkekler arıyor. Yazı ile veya doğrudan doğruya Lâlelide, Yeni caddede 82 numaraya müracaat edilmesi.»

Bedri Erkmen, kadıncağızı teselli ediyor ve:

— Artık üzülmeyiniz. İpin ucu bulundu. Kızınız, ilândaki dolgun para ile çalışmak kaydının çekiciliğine kapılarak gitmiş... Sizi sıkıntıdan kurtarmak için bunu yaptığı umulabilir.

para ile çalışmak kaydının çekiciliğine kapılarak gitmiş.. Sizi sıkıntıdan kurtarmak için bunu yaptığı umulabilir, belki de hemen işe başlamıştır. Mesele yarın öğrenilir. Şimdi sâkin olunuz, uyuyunuz.. Hem sabaha birşey kalmadı. Birkaç saat sonra bütün bu endişeleriniz, korkularınız geçecek, boşuna üzülmüş olacaksınız.

III

Çocuk kaçıranlar

Saat yedide Demir kalkmıştı.

Ogün, bağlı bulunduğu Şehir izcileri oymağı Belgrat ormanlarına gidecekti. Demir de bu geziye iştirak edeceğinden vakit kaybetmemek için doğrudan doğruya izci elbiselerini giydi.

Bir akşam önce, Sabihanın odasında, karyolanın altında bulduğu gazete kesiğindeki adrese gidecek, lâzım gelen araştırmaları yaptıkdan, öğreneceklerini öğrendikten sonra oymak merkezine gidecekti.

Bir bardak süt içtikten sonra yola çıktı.

Tek Demir, on beş dakika sonra Lâleli'de tramvaydan iniyordu... Açık göz çocuk, aradığı evi çabucak buldu. Bu ev yeni, beton, şık binalardan biriydi. Dışardan görünüşü son derece göz okşayıcı idi. Her şeyi zengin ve zevk sahibi bir adamın malı olduğunu gösteriyordu.

Tek Demir, kapının elektrik zili düğmesine basar basmaz kapı derhal açıldı. İzciyi karşılayan iri bir arap oldu. Zengin ailelerde rastlanan arap uşaklardan biriydi. Bozuk ve tuhaf bir türkçe ile:

— Lûtfen buyurunuz. dedi.

Demir içeri girdi ve:

— Gazetede gördüğüm bir ilân üzerine geliyorum. Bu ilânı yapan zatla görüşmek istiyorum, dedi.

— Biraz bekliyeceksiniz, lütfen adınızı söyleyiniz haber verelim.

— Demir, diyiniz.

Arap kayboldu.

Bir dakika sonra da Tek Demir, tam arkasından kafasına bir çuval geçirildiğini, ellerinin ve ayaklarının sımsıkı bağlandığını gördü. İzci çok gafil avlanmış, karşı durmak için bir saniyelik fırsat bulamamıştı.

. . . . . .

Yarım saat sonra, Demirin girmiş olduğu evin kapısında bir hasta otomobili gelip durdu. Şoför yerinde biraz evel gördüğümüz arap oturuyordu. Otomobilden çıkan iki adam bir sedye ile eve girdiler. Beş dakika sonra aynı sedyede bir hasta taşıyarak otomobile dönüp geldiler. Sedye içeri yerleştirilince otomobil derhal hareket etti.

Bir evin önünde duran ve içine hasta yatırılan bir hastanın otomobilinden kim şüphelenir?.. Hiç kimse değil mi?. Ve işte Demir izci bu şekilde yakalanıp, böylece aşırıldı.

Ana caddeye çıkan otomobil baş döndürücü bir hızla ileriye atıldı. Yıldırım gibi Aksaray, Etyemez, Samatya geçildi ve otomobil Yedikuleden şehrin dışına çıkarak asfalt yolda ilerledi. Tek Demir böyle sımsıkı bağlı, başı çuvalla sarılı, bir sediye içinde nereye götürülüyordu?..

IV

Gizli köşke varış

Otomobil Zeytinburnu civarındaki fabrikanın hemen bitişiğinde denecek derecede yakınında bulunan bir köşkün önlerine gelince durdu. Beyaz boyalı olan ve pancurları sıkı sıkıya kapatılmış bulunan bu köşk, güzel tanzim edilmiş, çiçekli bir bahçenin ortasında bulunuyordu. Otomobilin durmasile beraber bahçe kapısının yanındaki küçük binada pencerenin sürülmesi bir oldu. İki mütecessis göz gelenlere dikkatle baktıktan sonra kapının kilidi içinde bir anahtar döndü. Çok ihtiyatlı görünen bir adam bahçenin demir kapılarını açtı.

Otomobil bu dış kapıdan girerek köşkün önünden dolaştı ve arka tarafa geçti. Burada durunca içerden atlıyan iyi giyinmiş bir adam cebinden çıkardığı bir düdüğü üç defa hafif hafif öttürdü.

Bu düdük sesi üzerine evin kapısı açılarak dışarıya izci kılığında iki çocuk çıktı. Bu çocuklar otomobildeki sedyeyi alarak, yani izci Demiri taşıyarak içeri girdiler.

Düdük çalan adam köşke girdikten sonra kapılar sıkı sıkı kapandı. Adam:

— Yeni geleni 1 numaralı odaya götürünüz!. diye emir verdi.

Bu emir üzerine izciler sedyeyi küçük bir odaya götürdüler. Bu odada tahta bir masa, yumuşak olduğu pek belli olan bir yatak, birkaç tane de tahta iskemle vardı.

İzciler, yeni getirilen izciyi sedyeden alıp yatağa yatırdıktan sonra o düdüklü adam:

— Rahat bırakınız uyusun.. Ben onu yarın görürüm, dedi.

İki izci, düdüklü adam ve kapıcı dışarı çıktılar. Odanın kapısı kilitlendi.

V

Bir garip mühendis

Ertesi sabah, köşkün büyük saati sabahın sekizini vururken

Tek Demir gözlerini açtı. Başını sağa sola çevirdi; şaşaladı:

— Nerdeyim?.. diyerek yataktan fırladı. Bulunduğu odayı gözden geçirdi. Başından geçenleri hatırlamağa başladı. Pencereye koştu, açmak istedi.. Dışardan demir çubuklara tutturulmuş olan kanatlar açılmadılar. Kapıya gitti, onun da sıkıca kapalı olduğunu gördü.

Çıkılması mümkün olmıyan bir odaya hapsedilmişti...

Demir, bütün bunları görünce canı sıkıldı. Elile başını kaşıvarak durumunu düşünürken birden gözleri parladı. Aynanın altındaki masanın üzerinde bir elektrik zili düğmesi görmüştü Hemen düğmeye bastı ve dışarıya kulak verip dinledi. Derinlerden bir zil sesi duyuluyordu.

Uzakda ayak sesleri duyuldu. Sesler yaklaştı. Nihayet kapı kurcalandı ve açıldı. İçeriye bir izci girdi.

Demir, hayret ve sevinçle:

— Oh!.. Bir izci!.. dedi.

Yeni gelen, izci kılıklı bir çocuktu. Saf ve tatlı bir bakışla ve çok büyük bir nezaketle:

— Ne buyurdunuz? dedi

— Nerede bulunduğumu öğrenmek isterim. Hem sen kimsin?. İşin ne burada?. İkimiz de nerdeyiz?.. Sen de izci misin?.

— Başkanı mı görmek istiyorsunuz?.

Gelen izci, Demir'in bu bir sürü sorularını duymamış gibi ona böyle sormuştu. Tek Demir alnını ovuşturarak:

— Ha!. evet.. şey Başkanı istiyorum, dedi ve kendi kendine şöyle söylendi: «Bu çocuğun Başkan dediğini görürsem belki öğrenmek istediğim şeyleri öğrenebilirim.»

Küçük izci nezaketle iğilerek:

— O halde lütfen beni takip ediniz. Başkan sizi bekliyor, dedi.

. . . . . .

İki dakika sonra Tek Demir, gayet lüks bir odaya götürüldü. Odanın ortasına yakın bir yerde geniş bir masa vardı. Masanın üzeri birçok kitaplar, dosyalar ve haritalarla dolu idi. Önünde bir adam oturmuştu.

Uzun boylu, zayıf, kır sakallı, beyaz gömlekli olan bu adam parıl parıl yanan gözlerini Demir izciye dikmiş, dimdik bakıyordu.

Tek Demir, bu garip adama doğru ilerliyerek:

— Nerede bulunuyorum?. Dün beni niçin bağlatıp, uyutup buraya getirdiniz?. Bütün bunları bana anlatınız... Sonra da Sabiha hakkında izahat veriniz... dedi.

Meçhul adam hafifçe güldü. kuru bir sesle:

— Ben mühendis Hâmit Torna'yım. Lütfen şu sandalyeye oturup beni dinleyiniz. Umarım ki size açacağım fikri kabul eder ve benimle çalışmağa karar verirsiniz, dedi.

Tek Demir bir sandalyeye oturdu. Mühendis te koltuğuna yaslandı ve söylemeğe başladı..

VI

Yeni bir dünyanın bulunması

— Gazete okuyor musun?.

— Evet..

— Çok güzel.. Bu yılbaşı, gazeteler şöyle bir havadis vermişlerdi:

«Yıldızlar ve Tabiat dergisinin verdiği bilgilere göre, Şikago üniversitesi profesörlerinden doktor Edvin Hob, yeni bir gezici yıldız keşfetmiştir. Bu yeni dünyanın çekilen fotoğrafları, orada küremizde olduğu gibi, hava, su ve nebat bulunduğunu gösteriyormuş. Bu yeni yıldız bizden 66 katrilyon, 609 tirilyon, 873 bin milyar uzaklıkta imiş.»

Demir, gözlerini hayretle açmış dinliyordu. Mühendis devam etti:

— Ben, doktor Hobl'in keşfettiği şeyi tamam on yıl önce keşfetmiş ve çalışmağa başlamıştım...

Mühendis sustu. Biran gözlerini odanın en loş köşesine dikerek derin derin baktı. Sonra tekrar:

— Çalışmalarımın sonunda, beni büyük amacıma ulaştıracak vasıtayı meydana getirdim. Beni, dünyamızdan alıp sessizce ve tehlikesizce bu yeni dünyaya götürecek makineyi tamamladım...

Tek Demir, mühendisin sözleri bu şekli alınca dudaklarını büktü:

— Doğrusunu isterseniz ben böyle şeylere inanmıyorum, dedi.

Biraz da alaylı söylenmiş olan bu söz üzerine Mühendis kaşlarını çatarak:

— Bence hepsi bir, dedi. Fakat kendinizi bu yeni dünyada yaşıtlarınızdan birkaç kız ve erkek çocuğu ile bulduğunuz zaman nasıl olsa sözlerime inanmış bulunacaksınız.

— Ne!. Ben mi?.. Sözlerinizi şimdi bütün bütün anlıyamaz oldum..

— Oturunuz.. Söylediklerimi soğuk kanlılıkla dinleyiniz.

Ben, bu yeni dünyayı zaptetmek istiyorum... Fakat oradaki hava, birçok sebeblerden dolayı, büyük insanların yaşamasına elverişli değildir. İşte bunun için, bu işi, siz yaşdaki gençler yapacaksınız...

Sefalet içinde bunalıp kalmış birçok kimsesiz çocukları toplayıp, bu köşke getirdim.

(Arkası var)

SPOR

Bu Hafta Oynanan Lik Maçları

ŞEREF ALANINDA

Senenin en mühim futbol karşılaşması olan bu maç, şampiyonluğa tesir edecek derecede mühim olduğu için, her iki takım da en iyi oyununu oynıyarak galip gelmek azmile sahaya çıktılar. Bir hafta evvel Galatasarayı 2-1 yenen Beşiktaşın, bu maçı, kendi sahasında oynadığı için galip geleceğine hükmedenler vardı Ve ilk dakikalar da öyle oldu. Beşiktaş bütün hızı ile ilk anlarda Feneri sıkıştırdı. Fakat yalnız gayret ve hızla gol yapılamıyacağı için Beşiktaşlılar, Fenerlilerin akıllı ve ustalıkla müdahaleleri ve mukabil hücumlarile karşılaştılar. Fenerin hakimiyeti, az fasılalarla ve Niyazinin ofsayt diye sayılmayan golünden sonra devrenin sonuna kadar devam ederek ilk haftaym sıfır sıfır beraberlikle bitti.

İkinci haftaym başlandığı zaman, ilk devrede çok yorulan Beşiktaşlıların artık bütün bütün Fenerin hakimiyetine kapıldıkları fakat gol yememek için de işi sertliğe döktükleri gözüküyordu. Esat ikinci devrenin ilk dakikalarında Niyaziden aldığı bir pası Nuriyi çalımla geçtikten sonra gole çevirdi. Tabiî bu gol Fener taraftarlarını çılgınca sevindirdi. Hemen biraz sonra daha havaya atılan şapka ve paltolar yere inmeğe vakit bulmadan, ortadan topu kapan Ali Rıza Beşiktaş bekleri arasından seri bir sıyrılışla Fenerin ikinci golünü yaptı.

Ofsayt sayılan bu golü Niyazi böyle atmıştı,

Bundan sonra Beşiktaşlılar biraz daha sertleşti ve daha gol yememek için Feneri-tabiri caizse - kırmağa başladılar.

Sonra oyuncularının yerleri değiştirilerek hiç olmazsa bir şeref sayısı yapmak isteyen Beşiktaşlılar, buna da muvaffak olamıyarak sahadan 2-0 mağlup olarak çekildiler.

Bu maçtan evvel oynanan Beykoz - Istanbulspor maçını Beykoz 8-0 gibi çok büyük bir farkla kazandı.

Bundan evel oynanan ikinci kümeden Karagümrük-Ortaköy maçında 2-0 Karagümrük galipken, Ortaköylülerin sahadan çekilmelerile hükmen kazandılar.

Birinci golün kahramanı Esad top peşinde.

OYUNLAR

FENER ALANINDA:

İlk maç ikinci kümeden Davutpaşa-Beylerbeyi maçı 1-1e beraberlikle neticelendi.

İkinci maç Anadolu-Süleymaniye arasında idi. Geçen hafta Galatasaraya çok güzel bir oyunla ancak 2-1 mağlup olan Süleymaniyenin bu maçı kazanacağı ümit edilirken, Anadolunun hakim bir oyunla 5-0 gibi yüksek bir sayı farkı ile maçı kazanmasile neticelendi.

En son maç Vefa - Topkapı arasında oynandı. Gittikçe düzelen Vefalılar mevsimin başındanberi iyi neticeler almış ve iyi çalıştırılmış olan Topkapı takımını 6-2 yenmeğe muvaffak oldular.

TAKSİM ALANINDA:

İlk maç gene ikinci kümeden Anadoluhisarı ile Kasımpaşa arasında oynandı ve Kasımpaşa 4-2 galip geldi.

İkinci maç Güneş - Eyüp arasında idi. Mevsim başındanberi bütün rakiplerini yüksek sayı farkile yenen Güneş takımının bu maçtan da kolaylıkla galip çıkacağı ümit ediliyordu. Fakat hiç te öyle olmadı. Ve Eyüp müdafaasının canlı ve gayretli oyunu karşısında bugün zaten beceriksiz oynıyan Güneş muhacimleri hiçbir şey yapamadan maç sıfır sıfıra berabere bitti.

En son maç ta Galatasaray - Hilâl arasında idi. Kümenin en zayıf takımı olan Hilâli, Galatasaray âdeta bir egzersiz maçı yapar gibi rahat rahat oynıyarak 7 - 0 yendi.

1936-37 İSTANBUL LİK MAÇLARI

Her hafta sonunda durumları, maçların neticeleri böyle cetveller halinde «ATEŞ» te gösterilecektir.

1.ci küme -A- takımlarının son vaziyeti

KARŞILAŞAN TAKIMLAR	Anadolu	Beşiktaş	Beykoz	Eyüp	Fener	G. S.	Güneş	Hilâl	İş Spor	Süley.	Topkapı	Vefa	Gol A tığı	Gol Yediği	Puvan	Derece
Anadolu	A	1-3	1-4	0-2						5-0			7	9	6	7
Beşiktaş	3-1	T			0-2	2-1				3-1			8	5	10	3
Beykoz	4-1		E		0-5	0-4			8-0				12	10	8	5
Eyüp	2-0			Ş	0-3		0-0		5-1				7	4	9	4
Fener		2-0	5-0	3-0	Ç							8-0	18	0	12	1
G. S.		1-2	4-0			O		7-0		2-1			14	3	10	3
Güneş				0-0			C	7-0			6-0	3-1	16	1	11	2
Hilâl					0-7	0-7	U		1-2	1-4			2	20	4	9
İs. Spor			0-8	1-5				K		4-6	2-2		7	21	5	8
Süley.	0 5		1-3		1-2		2-1		L				4	11	6	7
Topkapı						0-6	4-1	6-4		A		2-6	12	17	8	5
Vefa				0-8		1-3		2-2		6-2	R		9	15	7	6

2ci küme -A- takımlarının son vaziyeti

KARŞILAŞAN TAKIMLAR	A. Hisar	A. Ordu	Beylerbeyi	Davutpaşa	Doğan spor	Fener yılmaz	Galata spor	Kara gümrük	Kasımpaşa	Ortaköy	Gol Attığı	Gol Yediği	Puvan	Derece
A. Hisar	A						1-0		2-4		3	4	4	4
Altın ordu		T					1-1	3-1			4	2	5	3
Beylerbeyi			E	1-1		3-2			3-2		7	5	8	1
Davutpaşa			1-1	Ş	1-2					3-3	5	6	5	3
Doğan spor				2-1	■			2-1			4	2	6	2
Fener yılmaz			2-3			Ç				2-0	4	3	4	4
Galata spor	0-1	1-1					O				1	2	3	5
Karagümrük		1-3			1-2			C			2	5	2	6
Kasımpaşa	4-2		2-3						U		6	5	4	4
Ortaköy				3-3		0-2				K	3	5	2	6

↓ Hükmen mağlûp

748 NUMARALI KAÇAK

ölüleri dirilten DOKTOR

Büyük Sinema Romanı: 1

Ogün Üniversitenin konferans salonu tıka basa dolmuştu. Ölüleri canlandırdığını söyliyen doktor Nikola Voldinef orada halka ve memleketin bütün fen adamlarına bu kıymetli buluşu üzerinde bir konferans verecekti. Doktorun bu başarısı günlerdenberi gazetelerde heyecanlı bir dedikodu halinde yazılıp duruyordu. Fotoğrafçılar, gazeteciler, sinemacılar ve her çeşitten birçok meraklı konferans salonuna yığılmıştı.

Nikola Voldinef uzun boylu, zayıf yüzlü bir adamdı. Çok sakin bir halde söz yerine geçti. Ölüleri canlandırmanın yolunu nasıl bulduğunu anlatmağa başladı.

Doktor ilk tecrübesini Çin'de bulunduğu sırada yapmıştı. Seyyar bir lâboratuvarda genç bir asistanla beraber çalışırken ihtilâl çıkaran yerlilerin laboratuvarı bastıklarını söyledi. Çin'li dört asi ellerinde o korkunç kamalarile doktorun üstüne doğru atılmışlardı.

Nikola Voldinef başından geçenleri büyük bir soğuk kanlılıkla anlatıyordu. Bütün dinleyiciler tek göz, tek kulak kesilmiş, doktorun tane tane ve çok düzgün sözlerle anlattığı bu görülmemiş vak'ayı, kahramanının ağzından öğreniyorlardı.

Bu heyecanlı ve çok meraklı maceranın alt tarafını doktorun kendisinden dinleyiniz.

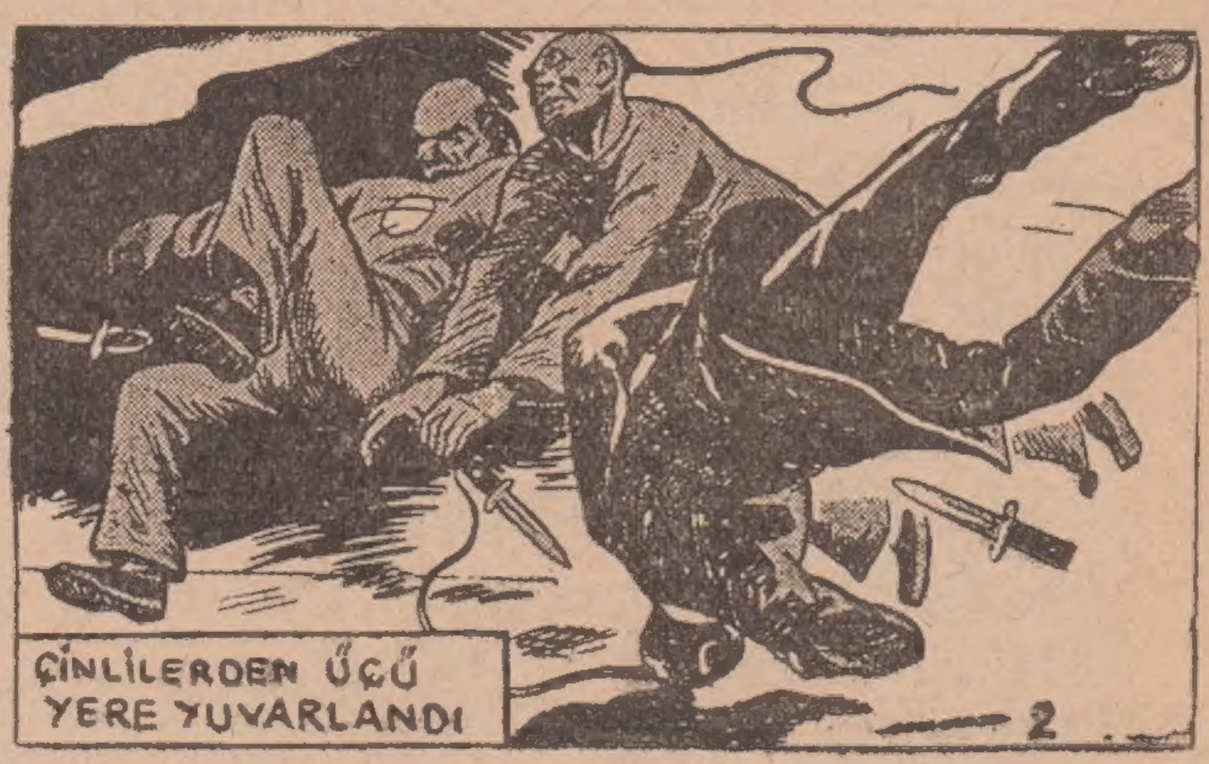

Doktor Nikola Voldinef bu korkunç vak'anın ardından ulaştığı sevinçli başarıyı bütünlemek için geceli gündüzlü çalışmış, nihayet isteğine ermişti.

Artık taze ölüleri tekrar yaşatmanın yolu bulunmuştu. Çin'de o ihtilâl gecesi ancak birkaç dakika yaşayabildikten sonra ö'en genç kız bu büyük mucizenin anahtarı oluyordu.

Doktor Voldinef araştırmalarını tamamlayıp işini bitirdikten sonra kurşunla vurulmuş bir habeşliyi hayata döndürmüştü. Bu hadise de memleketi altüst eden vak'aların başlangıcı oldu.

(Arkası gelecek say.da)

ABONE — İLÂN

Altı aylığı 26 sayı 130 Kuruş
Yıllık abone 52 „ 250 „
Bir sayıfalık ilân 1 defa için 15 Lira
Santim murabbaı 5 kuruştur.

İDARESİ

İstanbul : Ankara caddesi No. 115 de
Türkiye Yayınevi tarafından çıkarılır.
Basıldığı yer: TÜRKİYE Basımevi
Sahip ve U. Yazı Direktörü Tahsin DEMİRAY

Spor Bulmacaları Serisi: No. 1

Sporu seven ateşli okurlarımız için yepyeni, güzel bir seri veriyoruz. Bu seri (Spor bulmacaları serisi) adile tam 6 sayı sürecektir.

Okurlarımız her sayıda burada bulacakları resimlere dikkat edecekler ve ressamın bilerek yaptığı hatayı bulmağa çalışacaklar.

Sporcu olmıyan veyahut az çok spordan anlamıyanlar için çok güç olan bu bulmaca, bizim okurlarımız için her halde güç olmıyacaktır. Spor âletlerini, spor sahalarını ve bu oyunları bilenler ressamın eksik bıraktığı veya yanlış çizdiği şeyi hemen bulabilirler.

Bulduğunuz hataları yani eksikleri hemen bize bildirmiyeceksiniz. 6 ıncı resme kadar bütün serinin tamam olmasını bekliyeceksiniz.

ATEŞ: 1
Spor Bulmaca Serisi

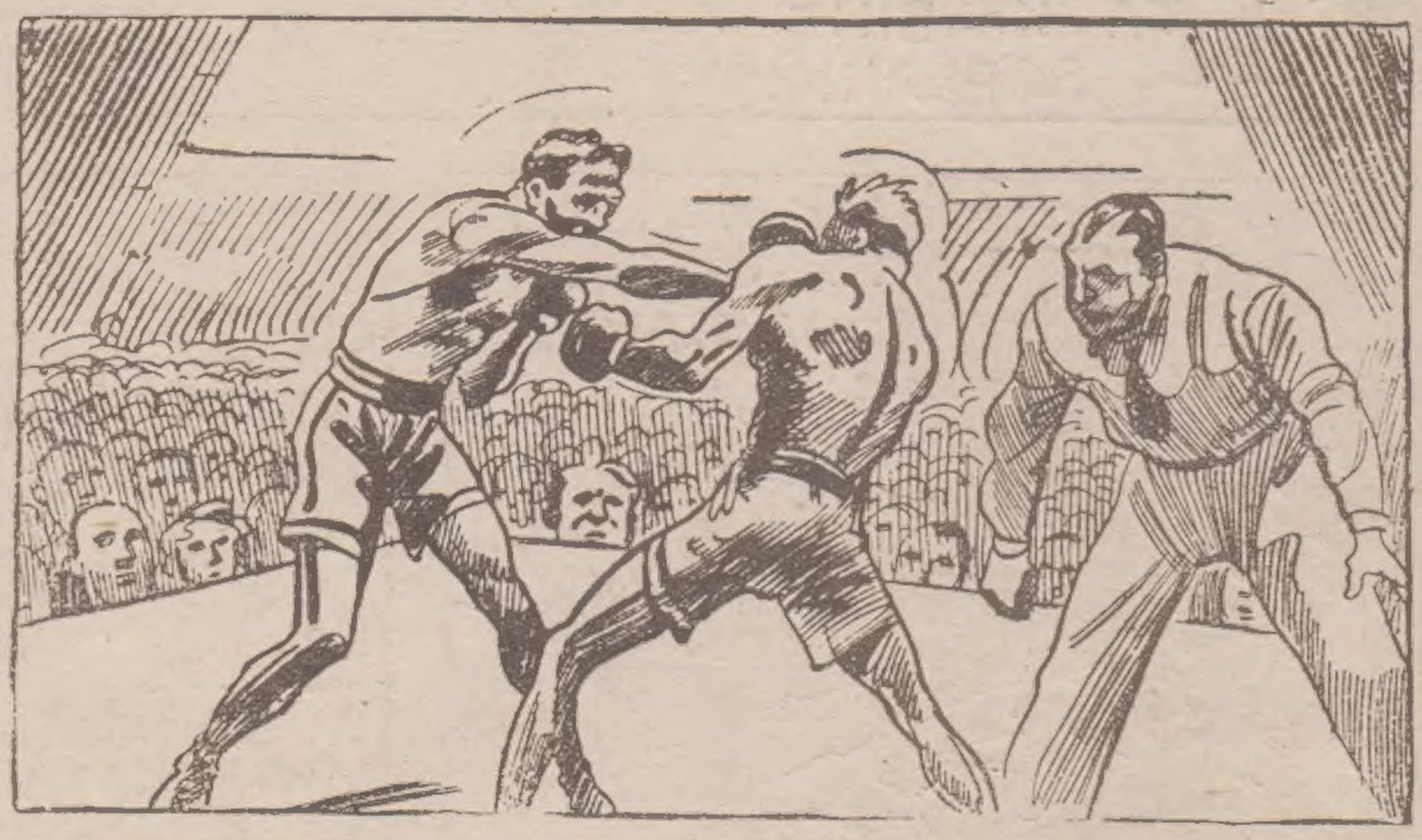

10,000 Kuruşluk Hediye

200 Kişiye

Bu seri bulmacaları doğru bulanlardan birinciye **(Bir kütüphane)** - İkinciye bir izci çantası - Üçüncüye bir kol saati - Dördüncüye bir izci kemeri - Beşinciye bir çift atlet papucu - Altıncıya bir spor boyun bağı - Yedinciye bir para cüzdanı - Sekizinciye bir izci düdüğü - Dokuzuncuya atlet fanilası - Onuncuya bir futbol topu - On birinciye bir düzüne ipekli mendil - On ikinciye boyun atkısı - On üçüncüye bir mürekkepli kalem - On dördüncüye bir elektirik feneri - On beşinciye bir kasket - On altıncıya bir valiz.

(Arkası gelecek sa ıda)